

**AZƏRBAYCAN DÖVLƏT İQTİSAD UNIVERSİTETİNİN
ELMİ XƏBƏRLƏRİ**

**AZERBAIJAN STATE UNIVERSITY OF ECONOMICS
SCIENTIFIC REVIEWS**

ELMİ, RESENZİYALI, RÜBLÜK/ SCIENTIFIC, REFEREED, QUARTERLY

**İl: 1, Cild 1, İyul - Sentyabr 2013
Year 1, Volume 1, July -September 2013**

ISSN 2306-8426

AZƏRBAYCAN DÖVLƏT İQTİSAD UNIVERSİTETİNİN ELMİ XƏBƏRLƏRİ

Baş redaktor:

prof., i.e.d. Ş.H.Hacıyev

Redaktor:

prof., i.e.d. Ə.İ.Bayramov

Məsul katib:

dos., i.e.n. N.Ö.Hacıyev

Redaksiya heyəti:

prof., i.e.d. M.M.Sadıqov

prof., i.e.d. A.Ş.Şəkərəliyev

prof., i.e.d. T.Ə.Hüseynov

prof., i.e.d. Ə.Q.Əlirzayev

prof., i.e.d. Q.N.Manafov

prof., i.e.d. Ə.P.Babayev

prof., i.e.d. M.X.Meybullayev

prof., i.e.d. S.M.Yaqubov

prof., i.e.d. M.A.Əhmədov

prof., i.e.d. S.M.Səbzəliyev

prof., i.e.d. M.X.Həsənli

prof., i.e.d. F.P.Rəhmanov

i.e.d. Y.A.Kəlbiyev

MÜNDƏRİCAT - CONTENTS

"Kiçik" iqtisadiyyatda faiz dərəcəsinin investisiya fəaliyyətinə təsirinin qiymətləndirilməsi.....B.S. Əhmədov

Теоретические и практические аспекты оценки уровня финансовой нестабильности.....И.Н.Чирак

Азербайджанские перспективы Японского опыта управления социальными процессами.....А.А.Исмаилов

Qloballaşma şəraitində xarici iqtisadi əlaqələrin dövlət tənzimlənməsi.....S.T.Əsgərova

Həyat səviyyəsinin iqtisadi-riyazi tədqiqinin metodoloji əsasları.....M.L.Məmmədov

İnformasiya texnologiyaları sektorunun Azərbaycan iqtisadiyyatının gələcək rəqabət qabiliyyətli prioritet sahələrindən birinə çevrilmə potensialı.....R.M.Məmmədov

Regional siyasətin formalaşması və inkişaf problemləri.....Y.A.Həkimova

Azərbaycanda sosial təminat sisteminin təkmilləşdirilməsində beynəlxalq konvensiyaların rolu.....H.Ə. Hüseynov

Aqrar sahədə iqtisadi inkişaf və onun təmin edilməsi mexanizmi.....A.V.Əliyev

Xarici iqtisadi təhlükəsizliyin təmin edilməsi üzrə dövlət siyasətinin reallaşdırılması mexanizmlərinin metodoloji aspektləri.....S.C.Əliyev

Vençur investorların hüquq, məqsəd-vəzifələri və sahibkar-menecerlərlə qarşılıqlı fəaliyyəti.....R.N.Nəsimova

Milli iqtisadi təhlükəsizliyin qiymətləndirilməsinin nəzəri məsələləri.....A.Ş.Alxasova

www.aseu.edu.az

Elmi, Resenziyalı, Rüblük	
İl 1, Cild 1, İyul-Sentyabr 2013	
www.aseu.edu.az	ISSN 2306-8426
Nəşr edən təşkilat:	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
Baş redaktor:	i.e.d., prof. Ş.H.Hacıyev
Redaktor:	i.e.d., prof. Ə.İ.Bayramov
Məsul icraçı:	i.e.n.dos. N.Ö.Hacıyev
Jurnalin adı:	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin Elmi Xəbərləri
Jurnalın növü:	Dövri
Dövrülüyü və Dil:	Rüblük, Azərbaycan, İngilis, Rus
Hüquqi ünvanı:	AZ 1001, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti, Bakı, Tel: (+994 12) 4926817; 4926411 Fax: (+994) 4 92 59 40
Mətbəə:	AZ 1001, Bakı, Azərbaycan Respublikası, İstiqlaliyyət 6, otaq 30, Tel:(+994 12) 4 92 53 37 Fax: (+994) 4 92 65 09
Çap yeri və tarixi:	Bakı, Azərbaycan Respublikası, 15.10.2013

Redaksiya Heyəti	
i.e.d., prof. M.M.Sadiqov	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. A.Ş.Şəkərəliyev	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. T.Ə.Hüseynov	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. Ə.Q.Əlirzayev	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. Q.N.Manafov	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. Ə.P.Babayev	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. M.X.Meybullayev	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. S.M.Yaqubov	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. M.A.Əhmədov	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. S.M.Səbzəliyev	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. M.X.Həsənli	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. F.P.Rəhmanov	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d.Y.A.Kəlbiyev	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

RESENZENTLƏR	
i.e.d., prof. M.A.Əhmədov	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. S.M.Səbzəliyev	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. A.Ş.Şəkərəliyev	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. Q.N.Manafov	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. M.X.Meybullayev	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. M.X.Həsənli	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. F.P.Rəhmanov	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d.Y.A.Kəlbiyev	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
i.e.d., prof. S.M.Yaqubov	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

MÜNDƏRİCAT - CONTENTS	
“Kiçik” iqtisadiyyatda faiz dərəcəsinin investisiya fəaliyyətinə təsirinin qiymətləndirilməsi.....B.S. Əhmədov	7-18
Теоретические и практические аспекты оценки уровня финансовой нестабильности.....И.Н.Чирак	19-30
Азербайджанские перспективы Японского опыта управления социальными процессами.....А.А.Исмаилзаде	31-39
Qloballaşma şəraitində xarici iqtisadi əlaqələrin dövlət tənzimlənməsi.....S.T.Əsgərova	40-51
Нəyət səviyyəsinin iqtisadi-riyazi tədqiqinin metodoloji əsaslarıM.İ.Məmmədov	52-61
İnformasiya texnologiyaları sektorunun Azərbaycan iqtisadiyyatının gələcək rəqabət qabiliyyətli prioritet sahələrindən birinə çevrilmə potensialı . . . R.M.Məmmədov	62-68
Regional siyasətin formalaşması və inkişaf problemləri.....Y.A.Həkimova	69-80
Azərbaycanda sosial təminat sisteminin təkmilləşdirilməsində beynəlxalq konvensiyaların rolu.....H.Ə. Hüseynov	81-92
Aqrar sahədə iqtisadi inkişaf və onun təmin edilməsi mexanizmi.....A.V.Əliyev	93-101
Xarici iqtisadi təhlükəsizliyin təmin edilməsi üzrə dövlət siyasətinin reallaşdırılması mexanizmlərinin metodoloji aspektləri..... S.C.Əliyev	102-110
Vençur investorların hüquq, məqsəd-vəzifələri və sahibkar-menecerlərlə qarşılıqlı fəaliyyəti.....R.N.Nəsibova	111-125
Milli iqtisadi təhlükəsizliyin qiymətləndirilməsinin nəzəri məsələləri.....A.Ş.Alxasova	126-134

Scientific, Refereed, Quarterly	
Azerbaijan State University of Economics	
Year 1, Volume 1, July - September 2013	
www.aseu.az	ISSN 2306-8426
Publisher:	Azerbaijan State University of Economics
Editor-in-chief:	prof., Dr. Sh.H.Hajiyev
Editor:	prof., Dr. A.I.Bayramov
Managing Editor:	associate prof., PhD, N.U.Hajiyev
Title Juornal:	Scientific Reviews in Azerbaijan State University of Economics
Type of Journal:	Periodical
Time Period and Language:	Quarterly, Azerbaijani, English Russian
Directorial Address:	AZ 1001, Baku, Azerbaijan Republic, Istiglaliyyat st. 6, room 414, Tel:(+994 12) 4926817; 4926411 Fax: (+994) 4 92 59 40
Printing House:	AZ 1001, Baku, Azerbaijan Republic, Istiglaliyyat st. 6, room 30, Tel:(+994 12) 4 92 53 37 Fax: (+994) 4 92 65 09
Place and Date of Print:	Baku, Azerbaijan Republic, 15.10.2013

Editorial Board	
prof., Dr. M.M.Sadigov	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. A.Sh.Shakaraliyev	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. T.A.Huseynov	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. A.G.Alirzayev	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. G.N.Manafov	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. A.P. Babayev	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. M.Kh.Meybullayev	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. S.M.Yagubov	Azerbaijan State University of Economics
prof.,Dr. M.A.Ahmadov	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. S.M.Sabzaliyev	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. M.Kh.Hasanli	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. F.P.Rahmanov	Azerbaijan State University of Economics
Dr.Y.A.Kalbiyev	Azerbaijan State University of Economics
Referees of This Issue	
prof.,Dr. M.A.Ahmadov	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. S.M.Sabzaliyev	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. A.Sh.Shakaraliyev	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. G.N.Manafov	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. M.Kh.Meybullayev	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. M.Kh.Hasanli	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. F.P.Rahmanov	Azerbaijan State University of Economics
Dr.Y.A.Kalbiyev	Azerbaijan State University of Economics
prof., Dr. S.M.Yagubov	Azerbaijan State University of Economics

“KİÇİK” İQTİSADİYYATDA FAİZ DƏRƏCƏSİNİN İNVESTİSİYA FƏALİYYƏTİNƏ TƏSİRİNİN QIYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ

Bağış Sabir oğlu Əhmədov

i.e.n., ADİU

e-mail: bahmadov@gmail.com

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur 6 Avqust 2013; Çapa qəbul edilmişdir 18 Sentyabr;
online-da çap edilmişdir 15 Oktyabr 2013

Received 6 August 2013; accepted 18 September 2013; published online 15 October 2013

Xülasə

Məqalədə kiçik iqtisadiyyatın müəyyən olunma meyarı, belə iqtisadiyyatda faiz dərəcəsinə təsir edən bəzi amillər araşdırılmışdır. Burada həmçinin faiz dərəcəsinin investisiya fəallığına təsiri məsələləri öyrənilmişdir. Xüsusilə faiz dərəcəsinin həm investisiya qoyuluşları üçün cəlb edilən vəsaitlərin qiymətinə, həm də istehlak kreditlərinin faiz dərəcəsi və sərvətin dəyərinin dəyişməsi hesabına tələbin həcmnin təsir etdiyi qeyd olunmuşdur. Məqalədə Azərbaycanda qısamüddətli və uzunmüddətli faiz dərəcələrinin, manatla və xarici valyuta ilə verilmiş kreditlərin faiz dərəcələrinin, yerli və xarici faiz dərəcələri arasında ciddi əlaqənin olmadığı müəyyən edilmişdir. Həmçinin ölkədə yüksək faiz dərəcəsinin əsas fondların gəlirliyini artıran əsas amillərdən biri olduğu əsaslandırılmışdır. Məqalədə ölkədə faiz dərəcəsinin aşağı salınması imkanlarının böyük olduğu müəyyən edilmişdir. Bu imkanları formalaşdıran əsas amil ölkədə qənaət normasının yüksək olması və bu qənaətin əhəmiyyətli hissəsinin ölkə daxilində istifadə edilməməsidir. Həmçinin milli qənaətin əsas hissəsinin dövlətin sərəncamında olduğundan, faiz dərəcəsinin dövlət tərəfindən tənzimlənməsi imkanlarını artırır. Məqalədə ölkədə faiz dərəcəsinin aşağı salınması yolları təklif edilmişdir.

Açar sözlər: kiçik iqtisadiyyat, faiz dərəcəsi, investisiya, dövlət tənzimlənməsi.

JEL Classification Codes: E63; D92; O16

MALİYYƏ QEYRİ-SABİTLİK SƏVİYYƏSİNİN QIYMƏTLƏNDİRİLMƏSİNİN NƏZƏRİ VƏ PRAKTİK ASPEKTLƏRİ

Çirak İrina Nikolaevne

aspirant, Ternapl Milli İqtisad Universiteti, Ukrayna
e-mail: chyrak_irina@mail.ru

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur 2 Avqust 2013; Çapa qəbul edilmişdir 20 Sentyabr;
online-da çap edilmişdir 15 Oktyabr 2013
Received 2 August 2013; accepted 20 September 2013; published online 15 October 2013

Xülasə

Məqalədə maliyyə qeyri-sabitlik səviyyəsinin müəyyən edilməsinə tədqiqatçıların mövcud yanaşmaları nəzərdən keçirilir, ayrı-ayrı metodikalar onların dinamikalarının müşahidə edilməsi ilə təhlil edilir və təsirliliyi qiymətləndirilir. Ukraynanın Milli Bankının maliyyə sisteminin zəif tərəflərini qiymətləndirmək üçün və makroprudensial təhlil zamanı istifadə etdiyi maliyyə dayanıqlığı indikatorlarının köməyi ilə Ukraynanın bank sistemində böhrandan əvvəl, böhran və böhrandan sonrakı dövrlərdə maliyyə qeyri-sabitliyi dinamikası qiymətləndirilmişdir. Modellərin qurulmasında və maliyyə dayanıqlığı indikatorlarının ən təsirlərinin təyin edilməsində üç əsas yanaşmanı qeyd etmək olar: keyfiyyət təhlili, ekonometrik modelləşdirmə və qeyri-parametrik qiymətləndirmələr. Tədqiqat nəticəsində müəyyən edilmişdir ki, bankların itkilərinin ən yüksək səviyyəsi 2009- cu ilə təsadüf etmişdir, bu da kapitala olan gəlir normasını 32,25 % qədər endirmişdir. Bu cür vəziyyətə əsas səbəb: bank aktivləri və passivlərinin keyfiyyətinin və strukturunun pisləşməsi; aktiv kredit rezervlərinə böyük məbləğdə ayrımlar olmuşdur.

Açar sözlər: maliyyə qeyri-sabitlik, maliyyə dayanıqlığı indikatorları, maliyyə qeyri-sabitliyi vəziyyətinin monitorinqi, risklərin qiymətləndirilməsi metodikaları.

JEL Classification Codes: G01

SOSIAL PROSESLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİNDƏ YAPON TƏCRÜBƏSİNİN AZƏRBAYCAN PERSPEKTİVLƏRİ

A.A. İsmayilzadə

i.e. n. dos. ADİU

E-mail: aliaga_@mail.ru

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur 8 Avqust 2013; Çapa qəbul edilmişdir 17 Sentyabr;
online-da çap edilmişdir 15 Oktyabr 2013

Received 8 August 2013; accepted 17 September 2013; published online 15 October 2013

Xülasə

Təcrübə göstərir ki, sosial proseslərin və insanlar arasındakı münasibətlərin idarə edilməsini təmin edən şirkətlər stabil və dayanıqlı inkişafı təmin edirlər. Müasir iqtisadiyyatda iqtisadi və sosial proseslərin sıx bağlılığının artan anlaşması müşahidə olunur. Bu ölkələrdən birisi də Yaponiyadır. Məqalədə sosial proseslərin idarə edilməsinin yapon təcrübəsinin əsas istiqamətləri və onların şirkətlərin fəaliyyət nəticələrinə bütövlükdə isə gün doğan ölkənin iqtisadiyyatına təsiri təhlil edilib. Sosial proseslərin tənzimləməsindəki uğurlara görə yapon iqtisadi sistemini insanlara yönəldilmiş adlandırırırlar və onun ən böyük varlığı insandır. Məqalədə bu təcrübənin diqqətlə öyrənilməsi və onun ayrı-ayrı elementlərinin respublikada fəaliyyət göstərən şirkətlərdə tətbiqinin mümkünlüyü əsaslandırılır.

Açar sözlər: sosial proseslər, insan münasibətləri, insan resursları, birgə məsləhətləşmə, keyfiyyət nəzarət dərnəkləri.

JEL Classification Codes: O15

QLOBALLAŞMA ŞƏRAİTİNDƏ XARİCİ İQTİSADI ƏLAQƏLƏRİN DÖVLƏT TƏNZİMLƏNMƏSİ

Əsgərova S.T.

dos. i.e.n. ADİU

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur 6 Avqust 2013; Çapa qəbul edilmişdir 24 Sentyabr;
online-da çap edilmişdir 15 Oktyabr 2013

Received 4 August 2013; accepted 24 September 2013; published online 15 October 2013

Xülasə

Məqalədə Azərbaycan iqtisadiyyatında xarici-iqtisadi əlaqələrin rolu tədqiq edilərək, idxal və ixrac əməliyyatlarının dövlət tərəfindən tənzimlənməsi mexanizmi araşdırılmışdır. Müəllif, Dövlət Gömrük Komitəsinin məlumatları əsasında, Azərbaycan Respublikası və Rusiya Federasiyası arasında xarici ticarətin müasir vəziyyətini təhlil edərək, onun daha səmərəli inkişaf etdirilməsi üçün elmi cəhətdən əsaslandırılmış təklif və tövsiyələrini vermişdir. Tədqiqat işi - abstraksiya, sistemli təhlil, məntiqi ümumiləşdirmə kimi tədqiqat üsulları əsasında yerinə yetirilmişdir.

Açar sözlər: idxal - ixrac əməliyyatları, xarici-iqtisadi əlaqələr, beynəlxalq əmək bölgüsü, dövlət xərcləri, aktiv proteksionizm.

JEL Classification Codes: F59

HƏYAT SƏVİYYƏSİNİN İQTİSADI-RIYAZI TƏDQIQININ METODOLOJİ ƏSASLARI

Məmməd İbrahim oğlu Məmmədov

dos., i.e.n. ADİU

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur 12 Avqust 2013; Çapa qəbul edilmişdir 6 Sentyabr;
online-da çap edilmişdir 15 Oktyabr 2013

Received 12 August 2013; accepted 6 September 2013; published online 15 October 2013

Xülasə

Tədqiqatın əsas məqsədi - iqtisad elmində «həyat səviyyəsi» anlayışının mahiyyəti və məzmunu ilə bağlı müxtəlif yanaşmaların sistemli təhlili və BMT-nin təklifi əsas götürülməklə «həyat səviyyəsi»nin kompleks göstəricilər vasitəsilə əks edilməsini əsaslandırmaqdan, habelə əhalinin həyat səviyyəsinin modelləşdirilməsi və proqnozlaşdırılmasına sistemli yanaşmanın tətbiqindən ibarətdir. **Tədqiqatın nəticəsi** olaraq əhalinin həyat səviyyəsini əks etdirmək üçün inteqrasiya edilmiş göstəricinin seçilməsinin mümkünlüyünün qiymətləndirilməsini göstərmək olar. Müəllifin fikrincə, bu məqsədə bir fərdi göstəricidən, hətta kifayət qədər tutumlu hesab edilən milli gəlir göstəricisindən istifadə etmək həyat səviyyəsini dolğun əks etdirmir və göstəricilər kompleksindən istifadəyə ehtiyac vardır. **Tədqiqat işi** – sistemli təhlil, məntiqi ümumiləşdirmə, riyazi modelləşdirmə kimi tədqiqat üsulları əsasında yerinə yetirilmişdir. **Tədqiqatın məhdudiyyətləri:** daha geniş statistik informasiya tələb edir. **Tədqiqatın elmi yeniliyi və orijinallığı:** əhalinin həyat səviyyəsinin idarə edilməsində riyazi instrumentarilərdən istifadə olunması, sistemli yanaşmanın zəruriliyinin əsaslandırılmasından ibarətdir.

Açar sözlər: həyat səviyyəsi, makroiqtisadi göstəricilər, sistemli yanaşma, əhali istehlakı, həyat səviyyəsinin modelləşdirilməsi və proqnozlaşdırılması.

JEL Classification Codes: B23

İNFORMASIYA TEXNOLOGİYALARI SEKTORUNUN AZƏRBAYCAN İQTİSADİYYATININ GƏLƏCƏK RƏQABƏT QABİLİYYƏTLİ PRIORİTET SAHƏLƏRİNDƏN BİRİNƏ ÇEVRİLMƏ POTENSİALI

Ruzi Məharət oğlu Məmmədov

Ekspert, Azərbaycan Banklar Assosiasiyası

E-mail: ruzi@aba.az

Mobil tel: (+994 55) 201 06 25

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur 2 Avqust 2013; Çapa qəbul edilmişdir 10 Sentyabr;
online-da çap edilmişdir 15 Oktyabr 2013

Received 2 August 2013; accepted 10 September 2013; published online 15 October 2013

Xülasə

Tədqiqatın əsas məqsədi – Azərbaycan iqtisadiyyatında informasiya texnologiyaları (İT) sektorunun beynəlxalq rəqabətqabiliyyətli sahə kimi gələcək perspektivlərini öyrənməkdir. Tədqiqat işi - abstraksiya, sistemli təhlil, məntiqi ümumiləşdirmə kimi tədqiqat üsulları əsasında yerinə yetirilmişdir. Tədqiqatın nəticələri: İT sektoru dünya ölkələrinin gələcək iqtisadiyyatlarının çox vacib sahələrindən birinə çevriləcək; bu sektorun Azərbaycan iqtisadiyyatının rəqabət üstünlüklü prioritetlərindən birinə çevrilməsi üçün kompleks islahatlara ehtiyac vardır; uğurla həyata keçiriləcək islahatlar nəticəsində bu sektorda geniş imkanlı, yeni intellektual xidmət sahələri yarana bilər. Tədqiqatın məhdudiyyətləri – təklif edilən sektordaxili alt sahələr üzrə daha dərin təhlillərə ehtiyac vardır. Tədqiqatın praktiki əhəmiyyəti – iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi üzrə uzunmüddətli struktur siyasətinin əsas xətlərini müəyyən edərkən İT sektorunun hansı alt istiqamətlərinə diqqət yetirilməsi baxımından faydalıdır. Tədqiqatın orijinallığı və elmi yeniliyi ondan ibarətdir ki, Azərbaycanın uzunmüddətli struktur siyasətinə rəqabət qabiliyyəti prizmasından yanaşılmış, İT sektorunun inkişafı istiqamətləri potensial rəqabət üstünlükləri nəzərə alınaraq araşdırılmışdır.

Açar sözlər: informasiya texnologiyaları, elm tutumlu iqtisadiyyat, struktur siyasəti, rəqabət qabiliyyəti

Jel Classification Codes: L88

REGIONAL SİYASƏTİN FORMALAŞMASI VƏ İNKİŞAF PROBLEMLƏRİ

Yeganə Allahyar qızı Həkimova

dis., ADİU

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur 9 Avqust 2013; Çapa qəbul edilmişdir 27 Sentyabr;
online-da çap edilmişdir 15 Oktyabr 2013

Received 9 August 2013; accepted 27 September 2013; published online 15 October 2013

Xülasə

Məqalədə regional siyasətin formalaşması və inkişaf problemləri inkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan ölkələrin təcrübəsi əsasında nəzəri və praktiki baxımdan təhlil edilir və analitik ümumiləşdirmələr aparılır. Məlum olduğu kimi, müasir dövrdə qloballaşma və artan iqtisadi rəqabət prosesi, ölkələrin inkişaf yolunda bir sıra imkanlarla yanaşı, təhlükələrin də yaranmasına səbəb olmuşdur. Eyni zamanda mövcud təhlükələrin imkanlara çevrilməsinin fərqli inkişaf modelləri ilə mümkün ola biləcəyi və bu prosesdə yer alan lokallaşma amillərinin təsiri ilə regional inkişaf siyasətlərinin dəyişikliyə uğradığı ortaya çıxmışdır. Məqalədə xüsusilə regional inkişaf siyasətilə bağlı nəzəriyyələr, regional inkişafın dövlət siyasətinə çevrilməsi, regional inkişaf siyasətinin instusional çərçivəsi, regionlararası qeyri-bərabər inkişafın əsas səbəbləri geniş təhlil edilmişdir.

Açar sözlər: dövlət tənzimlənməsi, regional inkişaf, regional inkişaf siyasəti, yeni regional inkişaf siyasəti.

Jel Classification Codes: R11

AZƏRBAYCANDA SOSIAL TƏMINAT SİSTEMİNİN TƏKMİLLƏŞDİRİLMƏSİNDƏ BEYNƏLXALQ KONVENSİYALARIN ROLU

Hüseynov Hüseyn Əmrah oğlu

dis., BDU

Bakı şəhəri AZ 1000, Z.Xəlilov küç 23

hhuseynov@mlspp.gov.az

Tel. iş: (+994 012) 596 80 18; Mob: (+99450) 436 63 63

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur 12 İyul 2013; Çapa qəbul edilmişdir 5 Sentyabr;
online-da çap edilmişdir 15 Oktyabr 2013

Received 12 July 2013; accepted 5 September 2013; published online 15 October 2013

Xülasə

Bu tədqiqatın başlıca məqsədi sosial təminat sisteminin formalaşmasında və təkmilləşdirilməsində beynəlxalq konvensiya və qətnamələrin rolunun araşdırılmasıdır. Tədqiqatın əsas metodologiyası müxtəlif konvensiyaların müddəalarını araşdırmaq və ölkənin sosial təminat sistemində konvensiya maddələrinin icrasının qiymətləndirilməsi təşkil edir. Tədqiqatda Azərbaycan Respublikasının qoşulduğu BMT-nin Minilliyin İnkişaf Məqsədləri haqqında Bəyannamə və Əlillərin hüquqlarının qorunması haqqında Konvensiyası, Beynəlxalq Əmək Təşkilatının konvensiyaları və Avropa Sosial Xartiyasının bəzi maddələri araşdırılmışdır. Nəticə olaraq konvensiya və bəyannamələrin sosial müdafiə sisteminə təsiri qiymətləndirilmiş və onların yoxsulluğun azaldılması, həyat səviyyəsinin artırılmasında və insanların sosial hüquqlarının qorunmasında rolu tədqiq olunmuşdur.

Açar sözlər: sosial təminat Sistemi, beynəlxalq konvensiyalar.

JEL Classification codes:D60, F53, I30

AQRAR SAHƏDƏ İQTİSADI İNKİŞAF VƏ ONUN TƏMİN EDİLMƏSİ MEXANİZMİ

Aqşin Vüqar oğlu Əliyev

doktorant, Odlar Yurdu Universiteti
e-mail: agshin.aliyev@hotmail.com
Mob: (+994 50) 222 93 39

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur 19 İyul 2013; Çapa qəbul edilmişdir 6 Sentyabr;
online-da çap edilmişdir 15 Oktyabr 2013

Received 19 July 2013; accepted 6 September 2013; published online 15 October 2013

Xülasə

Bu tədqiqatın əsas məqsədi - Azərbaycanda aqrar sahədə müasir vəziyyəti və inkişaf problemlərini öyrənməkdən ibarətdir. Tədqiqat işi - statistik təhlil və analitik ümumiləşdirmə kimi tədqiqat üsulları əsasında yerinə yetirilmişdir. Tədqiqatın nəticəsi: aparılan araşdırmanın nəticəsi olaraq aqrar sahədə baş vermiş inkişaf və milli və makroiqtisadi inkişaf problemi, aqrar iqtisadiyyat problemləri, kənd iqtisadiyyatının spesifik problemləri araşdırılmış və həlli yolları verilmişdir. Tədqiqatın məhdudiyyətləri-daha geniş praktik informasiya tələbidir. Tədqiqatın praktik əhəmiyyəti – aqrar sahədə iqtisadi inkişafın təmin edilməsi üçün zəruri olan sağlam rəqabət mühitinin yaradılması və inkişaf etdirilməsi istiqamətində elmi araşdırma aparən mütəxəssislərin, habelə bu sahədə çalışan mütəxəssislərin elmi və əməli biliklərini zənginləşdirməkdən ibarətdir. Tədqiqatın orijinallığı və elmi yeniliyi ondan ibarətdir ki, müxtəlif elmi araşdırmalar və beynəlxalq praktikadan istifadə edilərək, əməli təhlillər aparılmış və nəticə olaraq aqrar sahənin inkişaf etdirilməsi üçün tövsiyələr verilmişdir.

Açar sözlər: aqrar iqtisadiyyat, davamlı inkişaf, sosial infrastruktur

JEL Classification codes: Q13

XARİCİ İQTİSADI TƏHLÜKƏSİZLİYİN TƏMİN EDİLMƏSİ ÜZRƏ DÖVLƏT SİYASƏTİNİN REALLAŞDIRILMASI MEXANİZMLƏRİNİN METODOLOJİ ASPEKTLƏRİ

Seymur Cavanşir oğlu Əliyev

dis., ADİU

e-mail: s.c.aliyev@gmail.com

mob: 055 213 74 47; iş tel:012 492 62 64

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur 31 İyul 2013; Çapa qəbul edilmişdir 20 Sentyabr;
online-da çap edilmişdir 15 Oktyabr 2013

Received 31 July 2013; accepted 20 September 2013; published online 15 October 2013

Xülasə

Təqdim edilən tədqiqat işinin əsas məqsədi milli inkişafın strateji istiqamətlərindən biri kimi prioritet sayılan iqtisadi təhlükəsizlik, xüsusilə də xarici iqtisadi təhlükəsizlik problemləri və onun təmin edilmə mexanizmlərinin metodoloji aspektlərinin sistemli təhlilindən ibarətdir. Tədqiqat işinin əsas metodları kimi analiz-sintez və empirik ümumiləşdirmədən istifadə edilmişdir. Tədqiqatın nəticəsi geoiqtisadi və eləcə də geostrateji mövqeyi nəzərə alınmaqla Azərbaycan Respublikasının xarici iqtisadi təhlükəsizlik strategiyasının reallaşdırılması mexanizmləri ilə əlaqədar kompleks tövsiyələr təklif edilmişdir. Tədqiqatın məhdudiyyətləri - daha geniş praktiki informasiya tələbidir. Tədqiqatın praktik əhəmiyyəti sözügedən sferada elmi araşdırma aparən mütəxəssislərin, habelə bu sahədə çalışan konkret institutların nəzəri və praktik biliklər bazasının daha da zənginləşdirmək və müvafiq istiqamətlərdə dünya təcrübəsindən yararlanmaq imkanını təmin etməkdir. Tədqiqatın orijinallığı və elmi yeniliyi beynəlxalq təcrübə öyrənilib ümumiləşdirilərək, xarici iqtisadi təhlükəsizliyin təmin edilməsi üzrə dövlət siyasətinin reallaşdırılması mexanizmlərinin metodoloji konsepsiya və istiqamətləri sistemləşdirilmişdir.

Açar sözlər: milli güc, milli mənafə, xarici iqtisadi təhlükəsizlik, dövlət siyasəti.

JEL Classification Codes: F52

VENÇUR İNVESTORLARIN HÜQÜQ, MƏQSƏD-VƏZİFƏLƏRİ VƏ SAHİBKAR-MENECERLƏRLƏ QARŞILIQLI FƏALİYYƏTİ

Röya Nəsimi qızı Nəsibova

doktorant, ADİU

E-mail: roya.nasi@yahoo.com

Mob: (+994 55) 278 13 88

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur 26 İyul 2013; Çapa qəbul edilmişdir 6 Sentyabr;
online-da çap edilmişdir 15 Oktyabr 2013

Received 26 July 2013; accepted 6 September 2013; published online 15 October 2013

Xülasə

Vençur bazarının əsas iştirakçıları vençur investorlar, sahibkar-menecerlər hesab olunur ki, onların hüquq və vəzifələri, məsuliyyəti, biznesdəki rolu, o cümlədən qarşılıqlı münasibətlərinin öyrənilməsi çox mühüm məsələlərdəndir. Təqdim olunan məqalədə vençur investorlarının tipləri, onların məqsədləri, sahibkar-menecerlərin vençur investtorlara yanaşma üsulları və s. kimi məsələlər araşdırılır.

Açar sözlər: vençur investorları, vençur fondları, sahibkar-menecer, biznes.

JEL Classification Codes: G24

MİLLİ İQTİSADI TƏHLÜKƏSİZLİYİN QIYMƏTLƏNDİRİLMƏSİNİN NƏZƏRİ MƏSƏLƏLƏRİ

Aliyə Şair qızı Alxasova

dissertant, ADİU

Məqalə redaksiyaya daxil olmuşdur 5 Avqust 2013; Çapa qəbul edilmişdir 11 Sentyabr;
online-da çap edilmişdir 15 Oktyabr 2013

Received 5 August 2013; accepted 11 September 2013; published online 15 October 2013

Xülasə

Milli iqtisadi təhlükəsizliyin və davamlı iqtisadi inkişafın təmin olunması hər bir ölkənin qarşısında duran ən vacib məsələlərdən biridir. Məqalədə iqtisadi təhlükəsizlik göstəricilərinin seçilməsi meyarları və bu göstəricilərin son hədd qiymətlərinin müəyyən olunması məsələləri şərh edilmişdir. Burada iqtisadi təhlükəsizliyin iki tərəfi: rəqabətqabiliyyətliliyi və iqtisadi müstəqilliyi (suverenliyi) qiymətləndirməyə imkan verən göstəricilər sisteminin formalaşdırılması zəruriliyi göstərilmişdir. Həmçinin, iqtisadi təhlükəsizlik göstəricilərinin və onların son hədd qiymətlərinin ölkələrin ölçüsündən asılı olduğu qeyd edilmişdir. Milli iqtisadi təhlükəsizliyin təmin olunması müxtəlif yollarla həyata keçirilə bilər. Məsələn, taxıl təminatında risklərin azaldılması həm taxıl istehsalının, həm də taxıl idxalının artırılması əsasında taxıl ehtiyatlarının yaradılması hesabına təmin edilə bilər. Buna görə, göstəricilərin müəyyənləşdirilməsi iqtisadi təhlükələrin ən səmərəli yollarla qarşısının alınmasına əsaslanmalıdır.

Açar sözlər: iqtisadi təhlükəsizlik, iqtisadi müstəqillik, rəqabətqabiliyyətlilik, iqtisadi təhlükəsizliyin göstəriciləri

JEL Classification Codes: F52

AZƏRBAYCAN DÖVLƏT İQTİSAD UNİVERSİTETİNİN ELMİ XƏBƏRLƏRİ (rüblük elmi və praktiki)”

Müəllif üçün qaydalar

1. Məqalənin adı, müəllif(lər)i, müəllif(lər)in elmi dərəcəsi, vəzifələri ad və soyadları, çalışdıqları qurum və elektron poçt (e-posta) adresləri, iş və mobil telefon nömrələri göstərilməlidir.

2. Məqalədə açar söz (Azərbaycan, İngilis və Rus dillərində, ən çox 5 söz), xülasə (Azərbaycan, İngilis və Rus dillərində), giriş, əsas hissə, nəticə, mənbələr, əlavələr, şəkil və cədvəllər daxil olmaqla **10 səhifədən** az olmamalıdır. Elektron ünvanı: **nazimxx@yahoo.com; n.hajiyev@aseu.az** .

3. Məqalənin xülasəsi **200-250 sözdən** çox olmamalı, tədqiqatın məqsədini, əhəmiyyətini və elmi dövrüyyədəki yerini, istifadə edilən və ya formalaşdırılan metodları, hansı suallara cavab verildiyini və tətbiq dairəsini göstərməli, giriş və nəticə hissəsi kimi yazılmamalıdır.

4. Məqalənin xülasəsi məqalənin məzmununa uyğun olmalıdır. Xülasə elmi və qramatik baxımdan ciddi redaktə olunmalıdır.

5. Elmi məqalənin sonunda elm sahəsinin və məqalənin xarakterinə uyğun olaraq işin elmi yeniliyi, tətbiqi əhəmiyyəti, iqtisadi səmərəsi və s. aydın şəkildə qeyd olunmalıdır.

6. Məqalə A4 formatında, **1,5 (bir tam onda beş) intervalla, Times New Roman 14 şriftlə** yazılmalı, kənarlarından (soldan 30 mm, sağdan 15 mm, yuxardan 25 mm və aşağıdan 20 mm) boşluq buraxılmalıdır.

7. Məqalə **Azərbaycan, İngilis və Rus dillərində** qəbul ediləcəkdir.

8. Məqalədə elmi mənbələrə istinadlar olmalıdır. Məqalənin sonunda verilən ədəbiyyat siyahısı əlifba ardıcılığı ilə deyil, istinad olunan ədəbiyyatların mətnə rast gəldiyi ardıcılıqla nömrələnməli və məsələn, [1] və ya [1, s. 119] kimi işarə olunmalıdır. Eyni ədəbiyyata mətnə başqa bir yerdə təkrar istinad olunarsa, onda istinad olunan həmin ədəbiyyat əvvəlki nömrə ilə göstərilməlidir.

9. Ədəbiyyat siyahısında son 5-10 ilin elmi məqalələrinə, monoqrafiyalarına və s. istinadlara üstünlük verilməlidir.

10. Məqalələr orjinal olmalı və əvvəllər başqa milli və ya beynəlxalq jurnallara və konfranslara təqdim edilməməlidir.

11. Məqalələr rəyçilərin gizli rəyindən sonra sahə redaktoru və ya redaksiya heyətinin mütəxəsis üzvlərindən biri tərəfindən çapa tövsiyə və ya təqdim ediləcəkdir.

12. Məqalənin qəbulu və rədd edilməsi redaksiya heyətinin müzakirəsindən sonra elan ediləcəkdir.

Science Reviews Azerbaijan State University of Economics

(quarterly scientific and practical)

Notes for Contributors

1. Articles not published or submitted for publication elsewhere are accepted in Azerbaijani, English and Russian.
2. Articles should be typed in A4 format, **with 1.5 line spacing, font Times New Roman, of not less than 10 pages**, with gaps at the edges (left 30 mm, right 10 mm, 25 mm from the top and bottom 20 mm). Articles should be sent official e-mail address of the journal (**nazimxx@yahoo.com; n.hajiyev@aseu.az**).
3. **Article shall not be less than 10 pages**, including: keywords (in Azerbaijani, English and Russian), abstracts (Azeri, English and Russian), record, main part, conclusions, references, applications, graphics and tables.
4. Abstract of the article should be appropriate to its content.
5. The first page should include (i) the title of the article; (ii) the name(s) of the author(s); (iii) institutional affiliation(s) of the author(s); (iv) an abstract of not more than 200-250 words in English (text of abstracts must be consist of sections of “purpose”, “design/methodology/approach”, “findings”, “research limitations/implications”, “practical implications” and “originality/value”); (v) keywords must not be more than 5 words; (vi) JEL codes. The name, address, e-mail address, phone and fax numbers and academically sphere of interest of the author(s) should be indicated on a separate page.
6. The article should contain links to scientific sources. Provided later in the article references must be numbered not in alphabetical order, and in a sequence that occurs in the text link literature and denoted as [1] or [1, p 119]. If the text is repeated reference to the same literature, the other in the text, this refers literature should be given the previous number. In the list of references should be given priority monographs, etc. the last 5-10 years.
7. Articles recommended or submitted for publication by the editor or one of the specialist members of the Editorial Board after reviewing secret reviewed.
8. Consent or refusal of articles declared after a discussion of the Editorial Board.

Научные Вести Азербайджанского Государственного Экономического Университета (квартальный научно и практический)

Правила для авторов:

1. Статьи принимаются на азербайджанском, английском и русском языках.
2. Статьи должны быть написаны в формате А4, с интервалом в 1,5, шрифтом **Times New Roman**, с пропусками по краям (слева 30 мм, справа 10 мм, сверху 25 мм и снизу 20 мм). Электронная почта: **nazimxx@yahoo.com; n.hajiyev@aseu.az**
3. Должны быть указаны: название статьи, автор(ы), ученая степень, должность, структуры, где они работают, электронная почта, номера рабочего и мобильного телефонов автора (ы).
4. **Статья не должна быть меньше 10 страниц**, включая: ключевые слова (на азербайджанском, английском и русском языках), резюме (азербайджанском, английском и русском языках), введение, основную часть, выводы, источники, приложения, рисунки и таблицы.
5. Резюме статьи должно быть не менее 200-250 слов, показывать цель, значение и место исследования в научной периодике, используемые или формируемые методы, на какие вопросы отвечает и область применения, не должно быть написано как введение и выводы.
6. Резюме статьи должно соответствовать ее содержанию.
7. В конце научной статьи должно быть четко отмечена научная новизна, практическая значимость, экономическая эффективность и т.д. работы в соответствии с характером научной области статьи.
8. В статье должны быть ссылки на научные источники. Предоставляемый в конце статьи список литературы должен быть пронумерован не в алфавитной последовательности, а в последовательности, которая встречается в тексте ссылаемая литература и обозначать как [1] или [1,стр. 119]. Если в тексте есть повторная ссылка на одну и ту же литературу, в другом месте текста, то эта ссылаемая литература должна быть указана предыдущим номером. В списке литературы должно быть отдано предпочтение научным статьям, монографиям и т.д. последних 5-10 лет.
9. Статьи должны быть оригинальны и ранее не представлены в другие национальные или международные журналы.
10. Статьи рекомендуются или представляются к печати редактором или одним из специалистов-членов редакционного совета после тайного рецензирования рецензирующих.
11. Согласие или отказ в приеме статьи объявляются после обсуждения редакционным советом журнала.

AZƏRBAYCAN DÖVLƏT İQTİSAD UNİVERSİTETİNİN
ELMİ XƏBƏRLƏRİ
(rüblik, elmi və praktik)

MÜƏLLİFLƏR ÜÇÜN QAYDALAR

1. Məqalənin adı, müəllif(lər)i, müəllif(lər)in elmi dərəcəsi, vəzifələri, ad və soyadları, çalışdıqları qurum və elektron poçt (e-posta) adresləri, iş və mobil telefon nömrələri göstərilməlidir.

2. Məqalədə açar söz (Azərbaycan, İngilis və Rus dillərində, ən çox 5 söz), xülasə (Azərbaycan, İngilis və Rus dillərində), giriş, əsas hissə, nəticə, mənbələr, əlavələr, şəkil və cədvəllər daxil olmaqla 10 səhifədən az olmamalıdır. Elektron ünvanı: nazimxx@yahoo.com; n.hajiyev@aseu.az.

3. Məqalənin xülasəsi 200-250 sözdən çox olmamalı, tədqiqatın məqsədini, əhəmiyyətini və elmi dövrüydəki yerini, istifadə edilən və ya formalaşdırılan metodları, hansı suallara cavab verildiyini və tətbiq dairəsini göstərməli, giriş və nəticə hissəsi kimi yazılmamalıdır.

4. Məqalənin xülasəsi məqalənin məzmununa uyğun olmalıdır. Xülasə elmi və qrammatik baxımdan ciddi redaktə olunmalıdır.

5. Elmi məqalənin sonunda elm sahəsinin və məqalənin xarakterinə uyğun olaraq işin elmi yeniliyi, tətbiqi əhəmiyyəti, iqtisadi səmərəsi və s. aydın şəkildə qeyd olunmalıdır.

6. Məqalə A4 formatında, 1,5 (bir tam onda beş) intervalla, Times New Roman 14 şriftlə yazılmalı, kənarlarından (soldan 30 mm, sağdan 15 mm, yuxardan 25 mm və aşağıdan 20 mm) boşluq buraxılmalıdır.

7. Məqalə Azərbaycan, İngilis və Rus dillərində qəbul ediləcəkdir.

8. Məqalədə elmi mənbələrə istinadlar olmalıdır. Məqalənin sonunda verilən ədəbiyyat siyahısı əlifba ardıcılığı ilə deyil, istinad olunan ədəbiyyatların mətnində rast gəlinənlərlə nömrələnməli və məsələn, [1] və ya [1, s. 119] kimi işarə olunmalıdır. Eyni ədəbiyyata mətnində başqa bir yerdə təkrar istinad olunarsa, onda istinad olunan həmin ədəbiyyat əvvəlki nömrə ilə göstərilməlidir.

9. Ədəbiyyat siyahısında son 5-10 ilin elmi məqalələrinə, monoqrafiyalarına və s. istinadlara üstünlük verilməlidir.

10. Məqalələr orijinal olmalı və əvvəllər başqa milli və ya beynəlxalq jurnallara və konfranslara təqdim edilməməlidir.

11. Məqalələr rəyçilərin gizli rəyindən sonra sahə redaktoru və ya redaksiya heyətinin mütəxəssis üzvlərindən biri tərəfindən çapa tövsiyə və ya təqdim ediləcəkdir.

12. Məqalənin qəbulu və rədd edilməsi redaksiya heyətinin müzakirəsindən sonra elan ediləcəkdir.

AZƏRBAYCAN DÖVLƏT İQTİSAD UNİVERSİTETİ